

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від

2023 р. №

Київ

Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для об'єктів портової інфраструктури

Відповідно до пункту 3 «с» статті 262, пункту 1 статті 267 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, пункту 3 частини першої та частини другої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Затвердити критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для об'єктів портової інфраструктури, що додаються.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 2023 р. №

КРИТЕРІЇ

оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам
господарювання для об'єктів портової інфраструктури

1. Ці критерії застосовуються для проведення оцінки допустимості державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання з метою сприяння господарській діяльності, що здійснюється з використанням об'єктів портової інфраструктури (далі – державна допомога), та встановлюють умови, за яких така державна допомога є допустимою для конкуренції (далі – критерії).

2. У цих критеріях терміни вживаються в такому значенні:

інфраструктура порту – гідротехнічні споруди морських портів, гідротехнічні споруди внутрішніх водних шляхів (окрім каналів, шлюзів), інфраструктура для альтернативних видів палива та інфраструктура для збору судових відходів та залишків вантажів (включаючи спеціалізовані судна);

інфраструктура доступу – залізничні та автомобільні під'їзні шляхи, канали та шлюзи, необхідні для забезпечення доступу та входу користувачів до території морського порту або річкового порту (терміналу), чи в порту;

допустимі витрати – перелік витрат, що можуть бути відшкодовані отримувачам державної допомоги;

операційний прибуток – різниця між доходами й операційними витратами, приведеними у відповідність з їх розміром на момент надання державної допомоги (протягом строку дії інвестиційної програми), якщо ця різниця є позитивною. Операційні витрати включають витрати на оплату праці і нарахування на заробітну плату, предмети, матеріали, обладнання та інвентар, оренду, оплату комунальних послуг та енергоносіїв, оплату послуг (крім комунальних), адміністративні витрати без урахування амортизаційних витрат та інших витрат, які було покрито інвестиційною допомогою, інші поточні витрати, безпосередньо пов'язані з утриманням та обслуговуванням портової інфраструктури;

портова надбудова – наземні споруди (зокрема, для зберігання), стаціонарне обладнання (зокрема, склади та будівлі терміналів), а також рухоме обладнання (зокрема, крани), розташовані в порту для надання портових послуг, пов'язаних із транспортом;

днопоглиблювальні роботи – видалення ґрунту із дна водного шляху до порту або в порту;

інфраструктура для збору суднових відходів та залишків вантажів – стаціонарні, плаваючі або пересувні портові об'єкти, у тому числі спеціалізовані судна, здатні приймати суднові відходи або залишки вантажів відповідно до Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2019/883 від 17 квітня 2019 року про портове приймальне обладнання для здавання відходів із суден, про внесення змін до Директиви 2010/65/ЄС та про скасування Директиви 2000/59/ЄС;

інфраструктура для альтернативних видів палива – стаціонарна, рухома або прибережна портова інфраструктура, яка дозволяє порту забезпечувати судна такими джерелами енергії, як електроенергія, водень, біопаливо, синтетичне та парафінове паливо, природний газ, у тому числі біометан, у газоподібній [стиснений природний газ (CNG)] та скрапленій формі [скраплений природний газ (LNG)], скраплений нафтовий газ (LPG), що слугують, зокрема частково, як заміна викопним нафтовим джерелам в енергопостачанні для транспорту, і можуть сприяти його декарбонізації та підвищенню екологічної ефективності транспортного сектору.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Господарському кодексі України, Кодексі торговельного мореплавства України, законах України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», «Про захист економічної конкуренції», «Про внутрішній водний транспорт», «Про морські порти України», постанові Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 36 «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання» (Офіційний вісник України 2018 р., № 14, ст. 473).

3. Ці критерії не застосовуються до допомоги:

1) що надається на експортну діяльність, яка безпосередньо пов'язана з обсягом експорту, створенням та функціонуванням дистриб'юторської мережі або іншими поточними витратами, пов'язаними з експортною діяльністю;

2) якщо її надання обумовлено виконанням отримувачем державної допомоги – іноземним суб'єктом господарювання обов'язкової вимоги мати головний офіс на території України, вимога мати філію та/або представництво на території України на дату отримання державної допомоги в розпорядження дозволяється;

3) якщо її надання залежить від зобов'язання отримувача державної допомоги використовувати товари (виконувати роботи, надавати послуги) вітчизняного виробництва;

4) що надається суб'єкту господарювання, який не виконав рішення Уповноваженого органу з питань державної допомоги про повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції (в

разі наявності такого рішення), у порядку, передбаченому законодавством про державну допомогу суб'єктам господарювання.

4. Державна допомога суб'єктам господарювання для портової інфраструктури надається в будь-якій формі, визначеній Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. До категорій отримувачів державної допомоги належать суб'єкти господарювання, які одночасно відповідають таким ознакам:

1) є суб'єктами господарювання, що здійснюють господарську діяльність із використанням об'єктів портової інфраструктури;

2) є суб'єктами господарювання, які не перебувають у скрутному становищі.

6. Державна допомога є допустимою, якщо одночасно виконуються такі вимоги:

1) державна допомога має стимулюючий ефект. Державна допомога вважається такою, що має стимулюючий ефект, якщо:

а) отримувач державної допомоги звернувся за державною допомогою до початку робіт над проектом, який реалізується із залученням державної допомоги чи провадженням діяльності, або має підтвердження того, що право на отримання державної допомоги надано до початку робіт над проектом чи провадженням діяльності;

б) звернення про отримання державної допомоги містить, зокрема, назву та категорію суб'єкта господарювання (малого, середнього або великого підприємництва), опис проекту, включно з датою його початку та закінчення, місцезнаходження проекту, перелік необхідних витрат, форму й обсяг державної допомоги;

в) у разі надання державної допомоги суб'єктам господарювання великого підприємництва поза межами програми державної допомоги, надавач державної допомоги підтверджує на підставі наданої отримувачем державної допомоги документації, що державна допомога призведе до істотного збільшення:

сфери дії проекту чи діяльності; або

загальної суми витрат отримувача державної допомоги на проєкт чи діяльність; або

швидкості завершення відповідного проєкту чи діяльності.

Проєкт вважається розпочатим, а діяльність впроваджена, якщо наявна хоча б одна з таких ознак:

отримувач державної допомоги розпочав будівельні роботи, пов'язані з інвестиціями, або

отримувач державної допомоги взяв на себе зобов'язання, підтвержені документально (господарськими договорами), щодо замовлення устаткування (обладнання), або

отримувач державної допомоги взяв на себе будь-яке інше зобов'язання, внаслідок якого інвестиції не можуть бути приведені в початковий стан.

Отримання прав на земельну ділянку, у тому числі її купівля, та підготовчі роботи, зокрема, такі як отримання дозволів та проведення попередніх техніко-економічних досліджень, не вважаються початком робіт над проєктом чи впровадженням діяльності.

У випадку приєднання одного суб'єкта господарювання до іншого, початком робіт над проєктом вважається придбання активів, безпосередньо пов'язаних із суб'єктом господарювання, який приєднується.

До державної допомоги у формі податкових заходів вимоги, передбачені підпунктами «а», «б» та «в» цього пункту, не застосовуються.

Державна допомога у формі податкових заходів вважається такою, що має стимулюючий ефект, якщо право на отримання державної допомоги надано:

до початку робіт над проєктом чи впровадженням діяльності, за винятком випадків, де діяльність вже охоплювалася попередніми програмами підтримки у формі податкових заходів;

відповідно до об'єктивних критеріїв без подальших дискреційних дій надавача державної допомоги;

2) максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати різниці між допустимими витратами й операційним прибутком від інвестиції або днопоглиблення. Цей розмір розраховується шляхом:

а) визначення розміру державної допомоги заздалегідь за вирахуванням операційного прибутку від суми допустимих витрат, визначених на основі обґрунтованих прогнозів; або

б) повернення отримувачем надавачеві державної допомоги суми державної допомоги, що перевищує різницю між допустимими витратами й операційним прибутком від інвестицій;

3) державна допомога спрямовується на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат, якими є:

а) інвестиції для нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення інфраструктури порту;

б) інвестиції для нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення інфраструктури доступу;

в) днопоглиблювальні роботи;

4) витрати, пов'язані з діяльністю, що не відноситься безпосередньо до транспорту, включаючи промислові виробничі потужності, що діють у порту, офіси чи магазини, а також портові надбудови не є допустимими витратами;

5) максимальний розмір державної допомоги для інвестиції, зазначеної в підпункті «а» підпункту 3 пункту 6 цих критеріїв, для **морських портів** не повинен перевищувати:

а) 100% допустимих витрат, якщо загальна вартість проєкту не перевищує 20 мільйонів євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

б) 80% допустимих витрат, якщо загальна вартість проєкту становить більше ніж 20 та/або дорівнює 50 мільйонам євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

в) 60% допустимих витрат, якщо загальна вартість проєкту перевищує 50 мільйонів євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

б) максимальний розмір державної допомоги для інвестицій, зазначених у підпунктах «б» та «в» підпункту 3 пункту 6 цих критеріїв, для **морських портів** не повинен перевищувати 100% допустимих витрат та загальну вартість проєкту 143 мільйони євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

7) максимальний розмір державної допомоги для інвестицій, зазначених у підпунктах «а» – «в» підпункту 3 пункту 6 цих критеріїв, для **річкових портів (терміналів)** не повинен перевищувати 100% допустимих витрат та загальну вартість проєкту 44 мільйони євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги;

8) максимальний розмір державної допомоги, передбаченої підпунктами «б» та «в» підпункту 5 пункту 6 цих критеріїв, за потреби може бути збільшений:

а) на 5% для інвестицій, розташованих у регіонах, які отримують державну допомогу для сприяння окремим видам господарської діяльності або окремим економічним сферам, або суб'єктам господарювання в окремих економічних зонах, за умови, що це не суперечить міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або

б) на 10% для інвестицій, розташованих у регіонах, що отримують державну допомогу для сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим;

9) для державної допомоги розміром, що не перевищує 5 мільйонів євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, максимальний розмір державної допомоги для **морських портів** може бути встановлений на рівні 80% допустимих витрат, як альтернатива застосуванню методу, зазначеному в підпунктах 5 – 6 пункту 6 цих критеріїв;

10) для державної допомоги розміром, що не перевищує 2 мільйонів євро

за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, максимальний розмір державної допомоги для **річкових портів** може бути встановлений на рівні 80% допустимих витрат, як альтернатива застосуванню методу, зазначеному в підпункті 7 пункту 6 цих критеріїв;

11) нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення, експлуатація та/або оренда інфраструктури порту здійснюється суб'єктами господарювання, що визначаються на конкурентній, прозорій та недискримінаційній основі;

12) доступ до інфраструктури порту має бути відкритим для всіх бажаючих користувачів та надаватися на прозорій і недискримінаційній основі.

7. Визначення максимального розміру державної допомоги та допустимих витрат, здійснюється з урахуванням податків, зборів (обов'язкових платежів), крім податку на додану вартість, відшкодування якого здійснюється відповідно до закону.

Перелік та розмір допустимих витрат підтверджує надавач державної допомоги.

8. Максимальний розмір державної допомоги, що може бути наданий отримувачу державної допомоги, визначається з урахуванням сукупного розміру державної допомоги.

Сукупний розмір державної допомоги, включно з незначною державною допомогою, яка надається отримувачеві державної допомоги на відшкодування тих самих допустимих витрат, розраховується як сума державної допомоги за всіма програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги.

9. Державна допомога з визначеними допустимими витратами може поєднуватися з:

1) будь-якою іншою державною допомогою, якщо така допомога стосується різних визначених допустимих витрат;

2) будь-якою іншою державною допомогою, включно з незначною державною допомогою, щодо тих самих допустимих витрат, які частково або повністю перекриваються, якщо таке поєднання не призводить до перевищення максимального розміру державної допомоги, що може надаватися.

10. Державна допомога, що буде виплачена в майбутньому, у тому числі та, що виплачується декількома частинами, а також допустимі витрати, приводяться надавачем державної допомоги у відповідність із їх розміром на момент надання державної допомоги.

11. Після прийняття рішення про надання державної допомоги надавач державної допомоги на власному офіційному вебсайті оприлюднює таку інформацію:

мета і форма державної допомоги;

підстави надання державної допомоги;

період надання державної допомоги;

найменування отримувача державної допомоги, його категорія (суб'єкта господарювання малого, середнього або великого підприємництва) та вид його економічної діяльності;

загальний обсяг державної допомоги та її частка в загальному бюджеті діяльності та робіт, на які надається державна допомога.

Ця інформація має бути доступною для громадськості без обмежень та зберігатися в надавача державної допомоги протягом 10 років.
